

as tabhairt comhairle a leapa doib le
féirim,
'S caritanaíocht a' tuisiú, d'ac am, a'
b'réa-éirí.

Do tú an ragaire fonnair, d'icilllaíocht an,
Do jun obair mór a' t'fás ian
Do láma 'ginn, an ceallra, cum gairíe
ann,
Do mairíe 'nair n'ois d'ac a' coíre.

Bá mór é do cúiam agus o' imníocht.
Dá n-aodairíocht a' t' d'ac ian cum
verógníocht;
'Sas tabhairt comhairle, d'ac ian, do d'ac
n-aon,
"Tabhair aine doo' anam a' t' f'acáin an
b'iaon."

I' mórteir oit f'acáin aine éionól a' lae
reó,
Dobal mór, d'ac ian, a' t' cléiríe,
Dairíe anair a' t' aonac éiríe,
Le bá o' t' d'ac a' t' d'ac an oit, a' t' f'acáin.

Sgairí a' n-am, 'r' é a' t' a' t' linn,
S' d'acairí f'acáin anann éiríe,
Cum mairíe do éiríe oit, 'r' t' d'ac o' t'
baogal,
F'acairí aine do f'acáin a' t' f'ac oit do
f'acáin.

Leirí, bíomí f'acáin gairíe oit,
Do d'acáin cum Ríe na m'íe;
Tú d'acairí f'acáin anonn 'r' a' t' a' t' éiríe
t'acáin,
D'ac t'acáin f'acáin, f'acáin éiríe oit.

'Stú buanníocht an f'ac oit 'n-air mairíe,
Cum f'ac do t'acáin 'r' do éiríe aine
leir;
Baogal f'ac éiríe, a' t' b'ac naomíe,
Anairíe oit le Ríe na m'íe t' d'ac
naomíe.

'Sgo mairíe, 'na d'acáin, a' t' comairíe na
t'acáin,
A' t' f'acáin f'acáin naomíe, d'acáin C'acáin
f'acáin;

as gairíe aine aine oit, agus as f'acáin,
An f'ac oit b'ac d'ac as d'acáin na g'acáin.

An 29 de mí na Bealltaine, 1888.

(1) Forty. (2) Furniture. (3) Crops. (4) May be,
perhaps. (5) America. (6) Uneasy. (7) a' d'acáin; used
to come. (8) Curt. (9) Some time.

NOTES.

meapáiní, Munster form of meapáiní.
Cuipéad amaí, the ordinary phrase for eviction.
féim f'ac an f'acáin, even (féim) the potato patch.
Chup t'ac oit, you went.
eallairíe, profession, science.
b'acáin f'ac, etc., waiting patiently for a chance.
sléiríe mairíe (sléiríe naomíe mairíe) Mount St.
Mary, Md.
Ceill naomíe pheapáin, St. Peter's Ch., Jersey City.
poit eiríe, Elizabethport.
air éiríe do d'acáin, i.e. on your best—here in St.
Patrick's Church.
Theanga 'r' oit, Father Hennessy is very patriotic,
and an ardent lover of his native speech.
Slánte gairíe, congratulations.
Ceallra, i.e. this church, which he has built—the
finest in the diocese of Newark.
Seacáin an b'acáin, Father Hennessy is an ardent
advocate of temperance.
I' mórteir oit, great source of pride.
Chóiríe o' b'acáin, i.e. of breaking down in health.

IMIRTE NA N-DAOMÉAD MAITE, NO
SIABRAÍTE, AIR O'MACÁINNA
AGUS AIR A BUACAIL.

Móiríe bliaon o' f'ac, a' t' f'ac pul do
éiríe leirí na d'acáin naomíe
an laimíe aine f'acáin do h-ionlín aine
C'ac C'ac na h-éiríe, do éiríe
i' n-b'acáin f'ac do mairíe na m'acáinna,
agus buó t'acáin aine oit móiríe talíe é,
ac ní mairíe f'ac a' f'ac f'ac móiríe do
t'acáin. Bíomí comairíe naomíe aine, agus
buó g'acáin le n-a m'acáin oit éiríe
t'acáin, agus oitíe do éiríe oit naomíe d'ac
b'ac. Dubairíe O'Macáinna do d'acáin
f'ac f'ac do éiríe aine an obairíe, agus
oitíe aine g'acáin f'ac aine a' t' f'acáin.

Éirigh do' fuis," ar ré, "a buacail ir feárru do bíó ag tuite boét ruam, agus maépa-maoir ag feicirín ári ngorit. Ir veimneac go gceaeápari rinn má leigseadmaoir nioir ría do bac agus do capuillib ári g-comari-rián ceao a g-eor do beir aca gan leóir-ghníomh eirim o'faáil 'n-a o-taobh. Buó oíóce bpeas gealaige í, agus f'aoileasari go raib an lá i ngorigeadó oóib, oir ann na laeib úo bíó uaireasóirúe gan. Gleuápari aiaon a g-curo easaig umpa, agus cuireasari éum an boéari. Aír n-sul amac o'n buacail subairt ré :—

"Saoit i n-dear bréan rí teit agus cuireann rí maé ari fíolcaib,
Saoit i o-tuaró bréan rí fuari agus cuireann rí fuacó ari oaoimh,
Saoit i n-ari bréan rí rial agus cuireann rí iarz i líoncaib,
Saoit i n-oir bréan rí agrioc agus buaneann rí criois o'e'n tuíoe."

Buó an áit ari a maasari ag tualall ruar le oá mife uaéa, acé ir geárru do éasóasari an tpiacé éualasari fuam agus róirum 'n-a n-uaig maí beiréacó tiomairgaó oaoineacó ag aónear le ééile ; bréasari ann an am céasna ag cuí na r'ligé oíob go luaim-neac meari agus iao uile ag maicuiréacó ari capuillib. "A maigirirí, cia h-iao rí. tá o'ári n-ionnruig," ari an buacail "Crioíoe cmaríoe eugac," a subairt O'Mac-ghaimna, "ir cuma óuit ; ná bac iao péin. An iuo nac m-buaneann leat ná buan leir. Luig aréacé pá an o-torí rí ari an g-cloríoe agus leig oíob iméacó éair. Ní raib acó aimirí aige oiruirim i leac-taobh an uair bíó toracé na maicacé 'n-a laéari, acé nioir eug aon tuite oíob pá oeara O'Mac-ghaimn agus a buacail no gup éairla do feari ruacó bíó ag a n-veiré iao no feicirín. "Fóil, fóil," ari ré, "iompoigíó ari ari, tá oaoine iarigcúla annro." Aír rilleacó oíob éon-naicéasari O'Mac-ghaimna. "An b-fuail aítne ag aonagair ari na ríu rí," ari ant-uacóarián bíó oirra. "Tá," subairt oaine o'á raib 'n-a mearig. "Ir gairu an gaol bíó eirir an

feari gallánta rí, oarib' cómainm O'Mac-ghaimna, agus na feariab uairle ari a n-veirí :—

'O'Mac-ghaimna i n-iaréari agus tigeairna íb-laoigairie,

Oír bíó i o-tigeairnuir agus 'm-a oiaig rín ag iaracó oéirice."

Ir minic, gan aimir, éualasari tpiacé éairta an tpiacé bíóeasari n-buir g-com-nuige i o-tíri na m-ban uaigneac." Do géilleasóasari go léir o'á éaint. Tair éir a g-comairle éur le ééile bpeacnuigeasari go m-bpéairi iao no bpeir leó 'n-a g-curo-eacéa. Bíó capull pá m'gile i b-páiric comáiracé oíob agus cuireasari O'Mac-ghaimna an áiríoe ari, agus a buacail ari muin muice bíó ag tomac i n-vois an bó-éari, oir ir feárru maicuiréacó ari gabari ná an coiríoeacó oá feabari. Annan gleuairéasari éum ruabail. Glac iongan-tur móir an buacail pá pá a o-tairíol, agus ir geárru do éasóasari an uair o'fíar-ruig ré o'e'n tuite bíó i n-aiac leir cá maasari ag sul ? "Labari go h-íol," ari ré, "no geobfari oe coraib ionnac. Ir rinne na oaoine Maite ó líor an Oútaig, agus ir péirirí linn oig-bean uapal tá le póráo anoé o'fuaacé má éuríean rí tpi ríraoéa airté gan 'Oia linn' o maó. Tá an áit tuairum le ré mile uainn, agus maí ir maéacanaac oainn beir ann i n-am caíteadmaoir oerínear o oeanam." Aír crioénuigó an comáirí rí o bíóeasari ag ríroán beag a ríe tpiarna an boéari, agus ríubal na capuill tpió, acé o eug an muc aon léim aítam éairir. "Ir maie an léim ó muic í," ari an buacail, oe gúe áirí. Rugacó ari agus eugacó bacaríal oó ó bacari a éinn go bonnarí a éor. Nioir leig eagla o focal eile labairt go maicéasari an teac maí a raib an póráo le beir buó iomairacé na oaoine bíó ann, maile le ceólta binne agus gaé aóirínear mero-eóacó a luacáirie. Cuí na oaoine Maite, no Siabparíoe, O'Mac-ghaimna agus a buacail pá óraoíoeacó, agus iao péin

maí an g-ceanna. Cúasáodar ar teac angh an peónna ann a maib an cóirín, agus an lannáin óg agus an ragaite 'n-a meath, agus o'foluigeasáir iao féin i g-cúineas na b-funneós. Aí m-beit dóib ann tamall, oo leig an bean óg riasa, gan "Oia linn" oo maib. "Tá a tian agáinn," ari na Daoine Maite. A g-cionn chieibre geáirí eile leig rí an oia riasa, aet níor éimníúg rí ari "Oia linn," oo maib go tréad-áimh. "Eiríó," ari na Daoine Maite, "tá a dá o-tian agáinn." Go luat 'n-a óiaig rín éirí rí an tréad-áimh ari, aet i' tapas oo fheasáir an buacáil, "Oia linn." Mí tuirge subairt ré na focail ro ná, ari phieab na rúil, oo caite na Daoine Maite é ari fuo na miasa bió leagáa ari an g-cláir, agus i' cóirí oo mear gup móir an glóir oo iunn ré. Oo iúot gac n-aon éum an oiair, agus oo leónasáir agus oo leasasáir a éile ag iasas ool amac. Níor lean an oiair óeac níor riasa o' O'la-gháimna no o'á buacáil. Ari feicirín na róláirte bió 'n-a o-timéioll, iúigeasáir ari ag an g-cláir agus éiomasáir ari ite agus ari ól, gan uime 'n-a b-foáir, oir bió ocuir oia. "Buó éiríe óamha," ari an ragaite, ari áirmuasáir eieas buó cóirí oo óeasáir, "fanáim agus rior o'raáil uatá rúo cia h-iao féin ná teiteáim go nemhéieasáimh." Cúas ré éum cainte leó agus oo mhuasáir oo a o-taire oo ierí maí éasáimh 'n-a ríge. O'aoimh ag ragaite ó nac maib an ois-bean pórtas rór gup oo'n buacáil buó éiríe i éabairt maí nuasáir. Bió a h-áirí agus a maáir ari an aigne ceanna, aet oo éomáirí ag buacáil iao an cleamhna oo éirí ari cairíe go n-iairíab ré ceas agus beannaó a áirí agus a maáir féin, agus oo ieré-teasáir ari an g-comhgioll rín. Thaimé tuirge ari O'la-gháimna agus ari a buacáil, agus éuasáir éum coúlata i leaba éimí-éum tairbeanaó dóib i peónna i n-uasáir an tige. Thuiteasáir i ruan tior maí bideasáir tnaite i n-óiaig a o-tuir,

aet ari murguile dóib ari maron, agus a ruan go h-áirí angh an ari, i' amla bideasáir rínne i ieré-énoc riasa, agus gan uime no teac 'n-a maáir. Oo éasáir abaille go tréit éum a n-ónas éomáirí. Tógasáir clóiré-teoiráin leatán áirí eirí iao féin agus a g-comáiríab, agus maí 'n-a óiaig rín ní maib gao aca imfionm oo glacaó le eagla go n-beunfao rógal o'á n-áiríab.

PAROIS O'BRIAN.

Barle Aea Clia, Mí Deireas an t-Samhais, 1888.

VOCABULARY.

áigear, obstinate arguing or disputing; beacáe, áig, pl. id. s.m.; breaénuigeasáir, they decided; cleamhnaí, pl. id. s.m. marriage, affinity or relationship by marriage; coiréac, the ability to walk; s.m. creacáir v.a. will be pillaged, laid waste; riasa, s.m. heath; ról, interj., softly; riasa, v.a. to take by force; galánta, ind. adj. decent, gallant; gealaé, -aige, s.f. the moon; glaoasáir, v.n., to call; goirgeasáir s.f. closeness, nearness; goir, g. id. s.m., a garden, a cornfield; iargula ind. adj. remote, churlish; i-b-eacáe, a territory in the west of the County Cork, anciently belonging to the O'Mahonys; i-b-laoáimne, now Iveleary, a district in the County Cork, formerly possessed by the O'Learys, a branch of the old Lugadian race, and whose first territories were the ancient city of Ross-Carbery, and its liberties or environs. imir, inf. imir, v.a., play, game; imfionm, care, anxiety; ionnais, inf. id. v.a., approach, attack; mair, inf. mair, v.a. feed, graze, pasture; leigreasáir, we will permit; láimnasáir, s.m. mastery, supremacy; lannáin, pl. id. and -áimna, s.f. a couple, a married couple; leónasáir, they sprained; leoráim, s.m. satisfaction; lior an óeáir, the name of a townland near Skibberen; luamneac, -aige, adj. active, jumping, fickle; moiréac, -aige, adj. proud, boasting; nemhéieasáimh, adj. meaningless, ineffectual; O'la-gháimna, otherwise written O'la-gháimna, anglicised O'Mahony, descended from Cár, brother of náiríe, the father of Áengus, first Christian King of Cashel, who was baptized by St. Patrick; riasa, g. id. pl. -aie, a fairy, a sprite; róláirte, s.m. luxuries; taib-geac, -aig, adj. pompous, ostentatious; teaghaig, -áimh, v. a. and n. meet, befall; tigeoirí, s.m., dominion, power, lordship, jurisdiction, estate; tóir, a foot; tuise, the tide.

I had intended to insert in this issue of the journal a dialogue in Irish, as it is spoken in Waterford, *i.e.*, as spoken in East Munster generally—in East Cork, Waterford, and the adjoining portions of Killenny and Tipperary; but I think the following, from the American Gaodhal, better than anything that I, or anyone I know, could write.

AN FHEADARÓ EUG TOMÁS RUAD AIR AN b-PAORAIC.

SRÁIO AN mhúilinn, in éirínn,

20máó la lúghnáia, '86.

21 PAORAIG AN ÉIROÍDE:

“Do fuairear do leithi móint laetanta, o foin, agus níorí b'féiríu liom a d'fhínt duit go ve'n t-átar agus an míneac éuipé oim rgeula d'fáigil uait, ó mac t-átar agus do mátar. Bí luégháir oim a éur go b-fuil tú go maíe pa t-aozal agus do f'láinte.”

Ce go b-fuil an aoir ag rimeamaint liom agus mo cóir ari bpuac na h-uainie agus mé ciom agus liac cóim maíe le “puad,” maí rín péin, do éusar léim ar mo cóir le átar nuair a éualais mé an cúntar léirí cuinn do éainis a baile uait pa teanga mílir fáozalainn. I' móir an t-aietmúgáó tá ari an faozal anoir feocar maí a bí pé faó' i' nuair a bíor am buacail ós, agus turpa do f'áirín.

Tá pomóir na n-uaineac anoir ag labairt béapla, iao go léir, nac móir, ari fuaro ná h-áite reo. An ait reo nac maib móirán béapla óá labairt óá fíeio bliuam ó foin, aet feilíoe fáeóilge go fairíng, éall pa buir, ag veuna abpáim agus vánta, ag innínt rgeula pánaigeacéa agus eactapáíoe agus an páiríin páineac óá páó ann gac tís, agus mná caointe gup bpeág leat éirteacé leó ag cuipríor ari óeio-ghnío-méapla agus ari muintir an te beac rínte fuair, maib ari an g-cláir lá roéparoe, nó oíúoe éóipéam; agus ce go n-veipí uaine gup beag an foélum bí oíeá, ba bpeág,

vear an caointeacá do vémíoir. Míl vaoa 'ge clann na h-aimpíre reo aet béapla agus gan iao ábulta ari eactapla páó ná abpáim a veunaó. I' voéa nac b-fuil a leitéio reo le páó age aon tiri pé 'n ngrém aet 'ge éipie.

Nac caeacé, nac vóbacé, nac b'pónac agus nac vealb an rgeul é vóinn? Éigim-re uaine anníoe agus gan focal béapla ais a n-aití na 'ge n-a máeapí agus ní labairtác an élann leo an fáeóilinn aet béapla. An vream a bíonn tíméioill tígte móira agus an iapbail uairle na Sazpanac, i' gnaeac leo beir maí reo. Mí ceapí vaim loet d' fáigil ari aenne. Nuair a labairim fáeóilinn le clann mo éainne i' béapla labairíe liom tair n-ai' go mím. Tá 'n galair ceuona ari aor ós na vóitée. Tá na rgeilleana fálla-pa ag cuipí veipí leir an n-faoóailinn maí atá na uaine óga 'g éipí fuar ag labairt béapla, agus ag tabairt a n-ágar ari na fairíge, maí níl vaoa anníoe le veunaó aco. Míl na uaine ábulta ari a b-páóá tabairt vóib tá uatá, maí ní 'l ríur ná geall aco péin aet ag iapíu máieacéuin ó 'n lám go v-tí an m-beul. Na maígeitííoe va g-eacéó amac ari na bóitéie, cóim vona 'i' bíoapí annípa vóie bliuánta, agus gan obair ná gnoó vó veunaó. I' beag nac b-fuil éipie vóet na fápac; gac aon áit uaigneacé, eapíe, gan ann aet páinaipí veipna reanna comáirpan éall 'pa buir ari fuaro an páirííte. Sgoé na b-peapí agus plúir na m-ban ag iméacé tair páile uainn, gan pa mbaile aet na reanvaine agus na uaine óga nac péirí leó cuipí vóib amac, agus gan móirán vóib-pan péin ann.

Ba maíe an páir rgeal pánaigeacéa d' inníin tú, no eactapla páó vóinn ari éóipam, no coir teime bpeág móna oíúoe fémíie.

Coimeáo an eipíoeac; tabairí fuar do élann a ngríáo agus ann eagla vé agus le rgeil 'i' léigean, faoi rmaet. Bíoe cion agat ari an teanga fáeóilge, tabairí aipéapí vóo' f'láinte. Seacáim an bpaon aet le

pioir-ghá. Bion sean-annuimhíre na h-áite
 seo bailiúgte ríeacá gac tréachóna Domhnais
 as éiríeacé le leithir pádraig pádraig
 agus le vo leithir-ré. Is mói an áiríam
 aigne éirí vo leithir oimhíra, mar—

VOCABULARY, IDIOMS, AND LOCAL PECULIARITIES.

A gentleman, who is a ripe Irish scholar, though he does not speak the language, wrote to me lately to say that he is sometimes puzzled in trying to understand what I think so plain as not to require explanation: this lesson I will to explain clearly enough, even for the comprehension of beginners.

(1) *paopaé, g. -paig*, a proper name, Power; in Munster, the final *g*, in many cases, is pronounced as *g* unaspirated: a *paopaig* an époré, O Power of my heart.

(2) *poim* = *poimn*, a share. *laeéanta* = *laeéao*, gen. plur. of *lá*, a day; better *poim* vo *laeéir* o *poim*, a few days ago.

(3) *7-asúir*; *móir* *b-feróir* *liom* = *niop* *buó* *feróir* *liom*; I could not; it was not possible for me. In the west of Ireland this would be. *niop éis liom*; . . . a *óimhíre* *voit*, to tell to thee; recte a *imhíre* *voit*, or e *óimhíre* *voit*. *Óimhíre* = *oimhíre*, inf. of *imhíre*, tell. By speakers, and by many writers, too, in Ireland, and still more in Scotland, the particle *vo*, sign of the inf. mood, is incorporated with the verb, as if they were a simple word, and *a=vo* is put before the verb, aspiring the *vo* as in a *óimhíre*, above.

(4) *So ve'n* (*vé an*) *t-ácar*, what was the joy=how great was the joy; *so vé=cáo é*, what [is] it. *an mipeac* *vo éirí* *pé oim*, the courage it put upon me=gave me. *ó-paigáit*, like *óimhíre*, above, inf. of *paig*, find, get. *t-ácar* = *o-ácar* (*vo ácar*, your father).

(6) *bi luégháir oim*, there was gladness on me (I was glad); a *élor* = *é vo élor*, to hear. *So máir* *'ra t-paógal* (*íran*) in the world—in good circumstances; *asúir* *ao'* (*ann vo*) *plánte*, in thy health.

(9) *oimhíre*. M. for *oimhíre*, inf. of *oimhíre*, I shut; with *le*, and its compounds, it signifies to approach; and with *ó* and its compounds, to withdraw; *as oimhíre* *liom*, drawing near me.

(10) *asúir* *mo éirí* (*éirí*) *an bhuac* *na h-uamie*. . . on the brink of the grave. *laé* for *laé* in Munster; *éim* *máir* *le puac* as well as *red* (*loxy*); *maráir* *péim*, even so; nevertheless. *Vo éúgúir* *léim* *ar* *mo éor*, I leaped (gave a leap) out my body; *le h-ácar*, with joy; *nuairéalaig* *mé an éúgúir*, when I head the account. *Chualais*, past tense of *clumm*, I hear. In Munster *g* is for *ó*. *an éúgúir* *léim*, *quinn*, the account clear, exact—but the English terms do not fully express the meanings. (14) *Vo éamig* *a baile uait*, that came home from thee. (15) *Saóá-lann* instead of *saóáilge*, in Munster. *an t-áiréuáá*, the change; *peóúir* = *peaca*, farther, more than: "There in a great change in the world," *peóúir* *mar* *a bi pé* *rao* *ó*, beyond what it was long ago (compared to what). (18) *nuair* *a b'or* *am' bhuacáil* *ós*, when I was a young man *asúir* *tura* *ao' éoráir*, and thou a boy. *Romáir* = *uimhíre* *na h-uamie*, the most of the people. (20) *laó* *goleir* *naé móir*, they all very

nearly (not great). *an puac* *na h-áite* *ra*, throughout this place. *peilúe* = *peilúe*, poets, éall *ra* *abur* *here* and *there* (beyond and at this side). (25) *abpáin* *asúir* *oanta*, songs and poems. *Sgúleá* *frannúeáca*, stories of the Fians (any romantic tales were called *sgúleá* *frannúeáca*). (27) *an páirín* *páiréac* *o páo* *ann gac* *éis*, the rosary reciting in every house (the little beads in partnership). *mná* *caomte*, women *keeners*. *as* *cup* *rior* *ar*, relating, *veig-ghníomhaca*, good deeds. (30) *an té* *beac* (*beveac*) who would be; *lá* *roéparé*, funeral day; *oúce* *tóppéac*, a wake night. *Caomteacán*, a dirge, or *caomteac* is so called in Munster. (35) *níl* *oaoa* *as* *clann* *na h-áiríre* *ra*, there is nothing with the children of these times (they have nothing). *éacéra* *vo páo*, to tell an adventure. *Is* *oaca*, it is likely, *naé* *b-pul* *a* *teiréir* *vo* *le páo*, that there is not such as this to be said; *pén* (*pá an*) *ngéim*, under the sun; *acé* *'ge* *éiríe*, but with Ireland: *'ge* = *áiríe* and *áiríe* is for *as* in Munster.

(40) *Naé* *caéac*, *naé* *oúbac*, *naé* *bponac*, *asúir* *na* *vealb*, is it not sad, is it not sorrowful, is it not grievous, and is it poor? (45) *éimhíre* *móir*, about great houses; *ann* *capall* *uairle*, in the tail of the gentry; *clann* *mo éamie*, my children's children; (50) *Is* *béarla* *laéparé* *liom* *tair* *n-áir* *go mím*, it is English they often speak to me back again. *Sgúleá* *na* (*sgúleá*) *galláa*, English schools. *as* *cup* (*cup*) *veim* *leir* *an* *ngaoá-lann*, putting an end to the Irish. *as* *éiríe* *puar*, growing up. (55) *as* *éacáir* *a* *naé* *ar* *na* *páiréir*, giving their face on (towards) the seas. *níl* *oaoa* *amro* *le* *oéanac* *aca*, there is nothing for them to be done here. *níl* *na* *oaoe* *éacáir* *áir* *a* *b-páac* *éacáir* *oúir*, the people are not able to give their wages to them. *tá* *uaca*, which they require. *níl* *reáir* *na* *geall* *aca* *péim*, (60) there is not capital or wealth with themselves. *éim* *oaoa*, as miserable. (65) *Is* *beas* *naé*, it is little but; 'na *páac*, a desert; literally, in its desert. *gac* *aoa* *áir* *uairéac* *éacáir*, every place lonely and desolate. *San* *ann* *acé* *pánáiré*, there not being [left] there but an odd person, *veina* (*ve na*) *reanna* *éamáir* (*reanna* *éamáir*), of the old neighbours. *Sgúe* *na* *b-éar* *asúir* *plur* *na m-ban*, the best of the men and the flower (flour) of the women. (71) *Cup* (*cup*) *oio*, go away (put off them). *asúir* *gan* *móir* *oio* *rair* *péim* *ann*, and not many even of them there. (73) *buó* *máir* *an* *rair*, thou wast a good hand at. (75) *éirí* *teime* *móna*, near the turf fire. *Coméac* *an* *éreacáir*, keep the faith; *éacáir* *puar* *vo éamie*, bring up thy children; *asúir* *le* (80) *reoir* *asúir* *leigéann*, and with schooling and learning; *raoir* *ímaé*, under correction; *bióc* (*biocac*) *cion* *asúir* *an* *teanga* *gaoilge*, have a love for the Irish tongue; *reacáir* *an* *liam*, shun the drop; *acé* *le* *pioir-ghá*, except with real necessity; *reanna* *annuimhíre* *na* (85) *háite*, the old (?) of the place; *bailiúgte* *ríeacá* *gac* *tréachóna* *domnais*, collected within every Sunday evening; *is* *móir* *an* *rair* *áiríe* *éirí* *vo* *leir* *oim-rá*, great is the satisfaction of mind thy letter put on me.

P.S.—The natives of any locality in Ireland will find but little difficulty in the letter of *Comáir* *kuac*; young learners might get it nearly by heart.